AMSTERDAM×MUSEUM100

Persbericht

Vandaag geopend: tentoonstelling Huis Willet-Holthuysen legt financiering Surinaamse plantages bloot

'Plantage aan de gracht- Verhalen van mens en macht' verbindt de wereld van 18e-eeuwse Amsterdamse financiers direct met die van tot slaaf gemaakten.

16 oktober 2026 t/m 4 april 2027 | Locatie: Huis Willet-Holthuysen, Amsterdam

Vanuit het historische pand waarin nu Huis Willet-Holthuysen is gevestigd, werd in de achttiende eeuw op grote schaal geld verdiend aan de koloniale plantage-economie. De tentoonstelling Plantage aan de gracht - Verhalen van mens en macht brengt voor het eerst de directe connectie aan het licht tussen de toenmalige bewoners van dit grachtenpand en Surinaamse plantages. De tentoonstelling verbindt macht en rijkdom aan de gracht rechtstreeks met de verhalen van de tot slaaf gemaakte mensen op plantage Jagtlust en is vanaf vrijdag 16 oktober te bezoeken.

Van grachtenpand tot Surinaamse plantage

Plantage aan de gracht – Verhalen van mens en macht legt de financiële structuren achter de plantage-economie bloot en brengt de mensen in beeld die door dit systeem werden getroffen. Twee voormalige bewoners van het pand spelen hierin een sleutelrol. Bankier Willem Deutz (1697-1757) ontwikkelde vanuit zijn 'Surinaamse kantoor' in het huis een vernieuwend kredietsysteem (de negotiatie) waarbij plantages en daarmee ook tot slaaf gemaakte mensen als onderpand dienden. Na Deutz trok koopman Fredrik Berewout (1692-1777) met zijn familie in het pand. Hij bezat meerdere plantages, waaronder Jagtlust. Aan de hand van historische objecten en archieven verbindt de tentoonstelling hun financiële macht direct met de koloniale economie en met de levens van de 125 tot slaaf gemaakte mensen op deze plantage in 1786. De tentoonstelling maakt ruimte voor de levens van 48 mannen, 52 vrouwen, 8 jongens en 17 meisjes, die in de archieven vooral als bezit werden geregistreerd.

Nieuw onderzoek naar Huis Willet-Holthuysen

De tentoonstelling vloeit voort uit nieuw historisch onderzoek van curator Thijs Boers (Amsterdam Museum). Zijn onderzoek toont niet alleen aan dat het grachtenpand een spil was in de 18e-eeuwse koloniale economie rondom voormalige bewoners Deutz en Berewout, maar bracht ook de namen en levens van de 125 tot slaaf gemaakte mensen van plantage Jagtlust opnieuw aan het licht. Het samenbrengen van deze twee werelden, de financiële besluitvorming aan de gracht en de gevolgen voor de mensen in Suriname, vormt het vertrekpunt van de tentoonstelling.

Links: White Elephant, Natasja Kensmil (2019), collectie van het Amsterdam Museum, foto: Amsterdam Museum. Rechts: Tentoonstellingsruimte Plantage aan de gracht - Verhalen van mens en macht, foto: Amsterdam Museum.

"Wat begon als een onderzoek naar bankiers, beleggingen en leningen, groeide uit tot een indringende ontmoeting met 125 tot slaaf gemaakte mensen van wie de namen verbonden zijn met Huis Willet-Holthuysen," zegt Judikje Kiers, algemeen directeur van het Amsterdam Museum. *"Door historische bronnen te verbinden met hedendaagse kunst en de verhalen van nazaten, voegen we een nieuw, belangrijk en ook letterlijk mensonterend hoofdstuk toe aan de geschiedenis van dit grachtenpand."*

"Door de mensen die op plantage Jagtlust tot slaaf waren gemaakt centraal te stellen, erkennen we hen als mensen met een eigen identiteit en geschiedenis. Het terugvinden en noemen van hun namen is een eerste stap om hen de plaats in de geschiedenis te geven die hun te lang is ontzegd," aldus Thijs Boers.

Hedendaagse kunst en reflectie

Naast historische documenten maakt de tentoonstelling ruimte voor artistieke reflectie. In de tuin van het grachtenpand presenteert kunstenaarscollectief Sites of Memory, samen met Judith Westerveld en Jörgen Gario, de installatie *A Conversation with the Past for the Future* (2026). Samen met het werk *White Elephant* (2019) van Natasja Kensmil vormt dit een dialoog met de stiltes en hiaten in de historische archieven. Presentatrice en actrice Dolores Leeuwin verzorgt de audiotour. Als nazaat van een tot slaaf gemaakte vrouw op plantage Jagtlust verbindt zij deze geschiedenis met de doorwerking ervan in het heden.

De installatie A Conversation with the Past for the Future (2026) door Sites of Memory in de tuin van Huis Willet-Holthuysen, foto: Amsterdam Museum

Vijfde interventie in Huis Willet-Holthuysen

Plantage aan de gracht – Verhalen van mens en macht vormt de vijfde interventie in een reeks tentoonstellingen in Huis Willet-Holthuysen. Binnen dit programma nodigt het Amsterdam Museum uiteenlopende makers, kunstenaars en gastcuratoren uit om te reageren op de geschiedenis en de collectie van het grachtenpand. Op basis van nieuw onderzoek, archiefvondsten en hedendaagse perspectieven belichten zij steeds weer een ander facet van het huis. Eerdere edities vonden plaats in samenwerking met onder meer beeldend kunstenaar Maaike Schoorel, muzikant ANOHNI, ballroomhuis House of Vineyard en het kunstenaarsduo Sander Breure & Witte van Hulzen

De tentoonstelling *Plantage aan de gracht: verhalen van mens en macht* is van 16 oktober 2026 t/m 4 april 2027 te zien in Huis Willet-Holthuysen, Herengracht 605, Amsterdam.

Over het Amsterdam Museum

Het Amsterdam Museum is een stadsmuseum dat bewoners en bezoekers met de stad en met elkaar verbindt. Met een collectie van ruim 100.000 objecten belicht het museum meer dan 750 jaar Amsterdamse geschiedenis, kunst en erfgoed. Dit gebeurt via tentoonstellingen en publieksprogramma's met uiteenlopende partners door de hele stad.

Momenteel wordt de hoofdlocatie van het Amsterdam Museum aan de Kalverstraat gerenoveerd. Het museum maakt tentoonstellingen en programma's en toont collectie door de hele stad. Het museum is daarnaast dagelijks te bezoeken op twee vaste locaties: het historische Huis Willet-Holthuysen aan de Herengracht en Amsterdam in Motion in Cultuurpark Westergas. Ondertussen wordt de hoofdlocatie aan de Kalverstraat, in nauwe samenwerking met de gemeente Amsterdam, gerenoveerd.

Het Amsterdam Museum bestaat 100 jaar. Dit viert het museum met een 100-dagen durend festival vol programmering door de hele stad. Deze tentoonstelling opent tijdens dit festival.

*Kijk voor meer informatie en onze actuele programmering op **amsterdammuseum.nl**.*

Het Amsterdam Museum wordt structureel ondersteund door Hoofdbegunstigers Gemeente Amsterdam en VriendenLoterij, en Hoofdpartner Educatie ELJA Foundation.

Noot voor redactie, niet ter publicatie --

Vragen? Neem voor high-res beeld, het uitgebreide onderzoek en meer informatie contact op met Amy Elenbaas, medewerker PR & Communicatie a.i. Amsterdam Museum via a.elenbaas@amsterdammuseum.nl of +31 (0)6 22 92 77 29